

Передплата

на «РУСЛАНА» вносить:

в Австрії:

на цілий рік . 10 зр. (20 кор.)
на пів року . 5 зр. (10 кор.)
на чверть року . 2 50 зр. (5 кор.)
на місяць . 85 кр. (1 к. 70 с.)

За границею:

на цілий рік . 16 рублів
або 36 франків
на пів року . 8 рублів
або 16 франків
Поодиноке число по 8 кр. ар.

РУСЛАН

«Вирвеш ми очи і душу ми вирвеш: а не возьмеш милости і віри не возьмеш,
бо руске ми серце і віра руска.» — З Русланових псалмів М. Шашкевича.

Виходить у Львові що дня
крім неділь і руских свят
о год. 6-ій пополудні.

Редакция, адміністрация і
експедиция «Руслана» під ч. 9
ул. Колерника (Літодога ч. 9.) Ек-
спедиция місцева в Агенції Со-
коловского в пасажі Гавсмана.

Рукописи звертає ся лише
на попереднє застереженє. —
Реклямації неопечатані вільні
від порта. — Оголошеня зви-
чайні приймають ся по ціні
10 кр. від стрічки, а в «Над-
сланім» 20 кр. від стрічки. По-
дяки і приватні донесени по
15 кр. від стрічки.

Під хвилю.

Від часів Шмерлінга не видав жаден президент міністрів окремої відозви до державних урядників. Шмерлінг в своїм часі видав відозву політичного змісту. Нинішній шеф кабінету видав відозву о чисто адміністративній закрасці. Головні точки відозви дра Кербера звісні. Але мимо того мусимо звернути увагу на два її уступи, іменно на уступ, в котрім велить президент кабінету урядникам більше опікувати ся потребами жителів і на другу точку, де велить їм відложити всякі суб'єктивні, національні погляди і пересвідчення і бути безсторонними урядниками в повнім значінню сего слова.

Другий уступ був видко спонуканий невідповідним поведенєм урядників в краях о мішанім населеню. Оба уступи мають на цілі, витворити з шабляонових урядників-демократів, людий ініціативи, слуг народа в дійснім слова значінню, або коротко сказавши — змодернізувати австрійського урядника.

В останній хвилі змякли німецькі націоналісти на онодішних зборах ухвалили одногослоно взяти участь в мировій конференції. Сталось се однак аж по довшій дебаті, аж по намовах уміркованійших елементів і з застереженєм, що кляб націоналістів не бере назад свого недовіря, виявленого вже раз кабінетови. Чи з таких членів конференції, що лише в останній хвилі дали наклонитись до участі, др. Кербер буде мати який небудь хосен — сумніваємось. Вже з дискусії вийшло, що націоналісти лише з огляду на небезпечність розриву лівці, вишлють на конференцію своїх заступників. Впрочім, як вістять деякі партійні дневники, не мали націоналісти

відваги взяти всю відповідальність на себе за списанє мирової акції.

З якою неохотою збирають ся поодинокі члени конференції на спільну нараду, виходить з факту, що на днях чешко-моравський посол, др. Странський, узяв потрібною річю, заговорити про евентуальне систованє конституції, розв'язанє парламенту і виробленє нової конституції, після котрої на будуче увійшло би до центрального парламенту значно менше число послів і то в часті, яко делегати краєвих соймів, в часті з загальних, безпосередних виборів. Систованє конституції мало би наступити з хвилею, коли-б мирова конференція лишилась без висліду. Дивно! В хвилі, коли члени конференції обов'язані думати лише про способи примирення, думають они про нові, конституційні експерименти. Ми не підозріваємо нікого, але нам здає ся, що не лиш у німецьких націоналістів, але і у самих Чехів проявляє ся більша склонність до внутрішних переворотів, чим охота в рамках теперішньої конституції поладнати національне питанє. На нашу гадку, досить було політичних експериментів в Австрії. Ми мали ширшу і вузшу раду державну, делегації соймів і послів безпосередно вибраних, а в найновійших часах і п'яту курию. При добрій волі можна було національне питанє давно порішити. На жаль, не було доброї волі. Австрійська конституція була над'ужита до насилування більшої частини австрійських жителів. В Австрії діялось дійсно те, про що в делегаціях згадав др. Крамарж, що австрійські правительства посідали окремих дар, витворювати у народів крайне невдоволенє. Коли в часах абсолютизму німецький централізм доптав права всіх не-німецьких народів, то в ері конституційній доптали штучні картелі політичні і альянси частину тих народів в виключну свою ко-

ристь. Не в формі конституції лежить суть річи, а в її дусі. Нова форма не спасе Австрії, а дух справедливости. Кождий нарід Австрії мусить мати забезпечений свій розвій і свої права. Інакше гаразду в Австрії не буде!

Против бездіяльності ради державної.

(X) Майже трилітня бездіяльність ради державної викликала вже на економічнім полі велими шкідливі наслідки, і сю шкоду починають відчувати в широких веретвах суспільности. Ми вже згадували свого часу про голос пражської палати промислово-торговельної, вчерашні дневники принесли вість про депутацію віденських промисловців у міністра-президента, щоби довів до ладу національний спір. Недавно також збір віденського купецтва розіслав до всіх послів ради державної відозву, котру тут задля самої ваги сеї справи подаємо дословно:

«Наслідком внутрішньо-політичних відносин наступила майже від трьох років застоя парламентарного апарату в Австрії. Коли в інших державах Європи законодавство поступає також постійно на торговельнім і економічнім полі, узглядняє щораз нові домаганя в перевозі товарів і успішно кладе підвалини до дальшого розвитку промислу, торгівлі і рукоділя, то в Австрії наслідком борби на національнім і язиковім полі всяка хосенна діяльність від цілих років зовсім спинена.

«Се не є задачею купецтва, розсліджувати причини, які доси стояли в дорозі всякому порозумінню; однак его обов'язком є, вказати на шкідливі наслідки, заподіяні вже тими сумними обставинами і звернути бачність всіх покликаних до того чинників на небезпечу, яку спровадив би довший стан таких відносин.

«Держава є лише кріпка на зверх, наколи є міцною у внутрі; спорами роз'єднана держава не може собі також яко економічна область здобути поваги і значіння і его удержати. Правду сих слів потвердить кождий, хто порівнає еко-

знайдеш. Та не то що в селі, а і в усій губернії. Ну, подумай ти, яке слово сказала! Та не будь тут одна твоя мати, що чого доброго, не піде у свідки, так я-б тебе у суд потягнув за безчестє! Ой одумай ся ти хоч трохи, дівко!

— А що мині одумувати ся, коли се чиста правда!

— Яка-же се правда, коли стара у мене брала та й не виплатила.

— Брешеш, брешеш, як руда собака! Як був ще підсипкою, та зо мною женихав ся, хотів у хату йти і не казав, що назад будеш правити. А як дядько помер, та сам ти став мірошником, так усею позичку вже перебрав і ще тобі мало?

— А мука?

— Ну, що мука? За муку скільки слід?

— По копі, от скільки! Дешевш ніхто не віддасть, хоч куди їдь, хоч себе віддай у придачу.

— А з нас ти скільки вже перебрав?

— Тю-тю, куди загнула! Язык у тебе теж... не згірш Харкового. Та й я тобі на те скажу: а проценти? Ну, що взяла?

Але Галя вже нічого не відповідала. З дівчататами воно часто так буває: говоре, говоре, лопоче, лопоче, як млин на усіх поставах, та нараз і зупинить ся. Подумаш, води не стало...

Так де тобі! Так і поліли ся річкою гіркі слези і одійшла на бік, усе утираючи очі широким рукавом білої сорочки.

— От-так! — сказав мірошник, трохи зтеряно, а все таки задоволений. — І чого-б я кидав ся на людий. Не лаяла ся, так нічого-б було і плакати.

— Мовчи, мовчи ти, обридла тварюко!

— Мовчи-ж і ти, коли так!

— Мовчи вже, мовчи, моя доню, — додала стара мати, тяжко зітхнувши. Стара бояла ся, мабуть, розсердити мірошника. Мабуть, у старої нічим було запластити сей раз.

— Не буду мовчати, не буду, не буду! — одповідала дівчина, неначе у млині знов пішли усі колеса. — Отже не буду мовчати, а коли ви хочете знати, то ще я й очі йому видеру, аби не сьмів на мене славу дурно накликати та у вікна стукати та ціловати ся! На що стукав, кажи, а то як ухоплю за чуприну, то не подивлю ся, що ти мірошник і багатир. Не бійсь, перше не гордував, сам женихав ся та ласкавими словами сипав. А тепер вже носа задрав, що й шапка по потилиці не держить ся!

(Далі буде).

ВОЛОДИМИР КОРОЛЕНКО.

СУДНИЙ ДЕНЬ.

(Йом кіпур).

(Далі).

Але стара вже й без того вийшла з хати і вивько уклонила ся мірошникові. Тому се більш сподобало ся, ніж розмова з дочкою.

Він узяв ся руки в руки і його чорна тівь на стівні так задрала голову, що мірошник і сам вже подумав, як се у неї не звалить ся шапка.

— А чи знаєш, стара, чого се я прийшов? каже мірошник бабі.

— Ох, як же мині бідній не знати! Бачу, що прийшов за моїми грішми.

— Хе! не за твоїми, стара, — засьміяв ся мірошник, — а за своїми власними. Я-ж не розбійник який, аби приходити по ночах в чужу хату за чужими.

— От так-же таки за чужими й пішов — задиркувати сказала Галя, узявши ся з боки і приступаючи до мірошника — не за своїми-ж!

— Пху, скажена дівка! — сказав тут мірошник, відступаючись ще кроків на двоє. Йй-же Богу, такої скаженої дівки на усею селі не

номічні успіхи наших сусідніх держав з успіхами Австрії. Коли Німеччина досягає високі кон'юнктури, яких не могла дійти в жадній попередній добі, коли торгівля і промисел в Англії, Бельгії, Голяндії, Швейцарії та Горішній Італії не можуть заспокоїти звернених до них домагань, казує ся у нас застій на всіх полях.

»Всі економічні інвестиції в нашій державі, або зовсім застановлені, або обмежені до найконецьніших потреб, тисячі а тисячі робітників не знаходять роботи, зубожене широких верств народних прибирає застрашаючі розміри, а нахил до еміграції досягнув такі розміри, що державні заходи показали ся безуспішними, як недавно висловив ся міністер заграничних справ.

»До чого доведе дальша піддержка такого розкладового процесу? Австрійський промисел зробив в останніх роках поступ, але всі торги вже заняті, і нема ніяких навіть вступних умов, щоб занедбане надолужити. Відносини в Триесті, одинокій морській пристани монархії, сумні не до описання, питане другого коротшого получена залізничного Триесту з континентом нині дальше віддалене від полагодження як коли небудь перед роками, проєкти каналів не мають надії на здійснене.

»До того промислови і торгівлі наложено новими податковими законами і данинами на соціально-політичні уладження майже невиносимі тягарі, а новішими часами на основі § 14. зак. держ. основ. підвисшені належитости при перенесеню майна, при перенесеню реальностей наложено такі данини, котрі певно при парламентарнім полагожденю сеї справи не були би ухвалені в раді державній.

»До того треба додати, як страшно пошкодили внутрішні відносини Австрії її славі повазі за границею, як шкідливо се ділає на оборот, навязуване нових звязий, на приїзд чужинців і иньші обставини. Незгода і роз'єднане, в яких живемо, убиває всяку приватну ініціативу, спинає духа підприємства.

»То є справи, котрих не можна виразити числами, однак они мають в цілости вельми шкідливий вплив. Не треба також манити ся мнимо кориснішим успіхом останного року, позаяк сей успіх осягнуто іменно дуже добрим жнивом, а особливо також тим, що сусідні держави не були змушені рефлектувати на Австрію, яко поле відбиту своєю. Коли ті моменти відпадуть, аж тоді покаже ся, як далеко ми остали позаду иньших держав в економічнім розвитку.

»Такий унадок є для Австрії в сій хвилі о стілько небезпечнійший, позаяк Угорщина все робить, щоби стати промисловою державою, а для осягнення того дає фабрикантам, що там хотять завести фабрики, всякі можливі пільги, навіть державні підмоги. Підприємливі елементи тим способом приманюють до Угорщини, а за тими іде там багато спосібних робітників, і тим способом тамта половиця держави в недалеких часі не лише буде покривати свої власні потреби, але також буде могла доставляти вироби свої до Австрії.

»В дійсности ніхто нині не сумніває ся о тим, що скоро мусить наступити зміна, наколи Австрія не хоче своєї процентово і так незначної участі в світовій торгівлі втратити, що продовжене дотеперішного стану на останку доведе до цілковитої руїни низших верств народних, до повного економічного занепаду, а тим самим мусіло би поважно загрозити політичному становищу монархії.

»Виходячи з такого погляду ухвалив збір віденського купецтва на загальнім згромадженю своєї репрезентації односторонно понизшу резолюцію, а заразом постановив також односторонно ту резолюцію вислати до всіх послів ради державної без ріжниць народности і партій, щоби тим дати вираз, що тут розходить ся о справу, котра виходить поза обсяг окремих інтересів поодиноких народів і сторонництв.

»В тим розуміню звертаємо ся до вп. послів з горячою просьбою, щоби при найближшій нагоді і з своєї сторони причинили ся цілим впливом і силою до порозуміння у внутрішньо-політичних спорах і до уможливлення звороту до правильної і хосенної парламентарної роботи. Спільна воля і обопільне розумне зближене мусять довести до цілі.

Резолюція звучить:

»Від років діяльність австрійської ради дер-

жавної вичерпує ся безплідними борбами про народні і язикові питання. З надіями споглядали народи Австрії на відкрите ради державної, в надії, що нещасним спорам положить ся кінець, а парламент буде мати спроможність, звернути ся до пильних політичних, суспільних і економічних справ держави з цілою силою. Однак надії сї гірко завели, позаяк замість бажаного порозуміння наступило повнове, всяку економічну роботу спинаюче, заострене ріжниць і всі проби до порозуміння не довели. Так дальше бути не може, наколи не має послідувати повний занепад зарібку і занепаднене політичного становища держави. Віденське купецтво, що творить осередок всего торговельного руху в Австрії, висказує переконане, що так славянські як і німецькі жителі держави бажать супокою і роботи, і що їх заступники в раді державній лише тоді відповідять волі населення, наколи будуть дбати про сповнене сего бажаня. Віденське купецтво звертає ся проте до членів парламенту з рішучим відзивом, щоби всюди гляділи дороги до порозуміння у внутрішньо-політичних суперечках, а звернули ся до довго занедбаной економічної роботи. Лише на тій дорозі буде дана спроможність, щоби питання відносні до угоди з Угорщиною в законодатній дорозі полагодити, утворити конечні основи для свідомої цілі політики в справі торговельних договорів і охоронили Австрію перед дальшим економічним занепадом.

Gazeta Narodowa затрівжилась.

В 31. числі Gazet-и Narodow-oi читаємо:

»Від одного з соймових послів одержали ми таке письмо:

»Поголоска не мов би чеські політики заявили ся за законом, управильняючим у всіх коронних краях язикове питане, викликала в кругах польських патріотів живе затревожене.

»Наша суспільність є вдоволенна з законів, обовязуючих в крузі уживаня краєвих мов і цілком не желає собі сего, щоби хто небудь мішав ся в наші краєві справи.

»В виду чесько-німецького спору, що не дотикає наших народних або краєвих інтересів, ми мали також право заховати лише зичливу неутральність; коли однак для попертя чеських жадань ми заангажували ся в борбу, причиняючи ся по гадці чеських постулятів до повалення кабінету гр. Клярого, то увірити не можемо, щоби нас зі сторони наших політичних приятелів мала стрінути така прикра несподіванка.

»Помилують ся ті, котрі судять, що польський загаль буде глядіти з апатією на стремленя, які для цілий хиткої міжнародної політики могли би нарушити добуток сороклітної народної праці, набутий під проводом мужів, що ніколи не хотіли зійти зі становища польської самостійности і відрубности.

»Сумніваємось також, щоби найшло ся правительство, що схотіло би з найлюбяльїшого елемента в Австрії, *par excellence* династичного і державного, зробити для себе ворога.

»Се лежало би може в інтересі агітації обструкційної, антидержавної, але ніколи в інтересі правительства, держави, або краю.

Про сю статистию поговоримо завтра.

З політичного поля.

Вольф відмовив рішучо своєї участі в конференції чесько-німецькій. В виду сего постановили німецькі націоналі місто соймового посла, Райнінгера (Шенериянина), вислати на конференцію Зденка Шікера.

»Arbeiter Zeitung» не ворожить конференції успіху, негодує на те, що др. Кербер не покликав соціалістів на раду, називає членів конференції шляхотскою клікою, котра буде думати над тим, якби на дальше неволити австрійські народи. Односторонна конференція не є органічним уздоровленем недужого, державного організму.

Праска »Politik» обговорює широко місію чеського міністра Резека в новім кабінеті. Дневник сей зазначає, що др. Резек доперва тоді згодив ся на обняте посади міністра, коли показало ся, що ні один член парламенту не прийме сего достоїнства. Др. Резек мав приречи

своє співділане лише так довго, доки будуть тревати теперішні відносини, виключаючи можливість заіменованя парламентарного міністра для Чех. Як-раз для того, що др. Резек не є членом парламенту, може він мати на оці інтереси цілого народа. В часі мирової акції, певна інгеренція чеського міністра є невідклично потрібною, бо в противнім разі могло би ся легко лучити, що справа угоди була би ударемненою необачними зарядженнями центральної власти. Найважнійшою задачею Резека буде стреміти до сего, щоби інституцію чеського міністра удержати на стало.

В Празі роблять ся приготовления в цілі установа чеських постулятів для Чехії і Морави.

Завтра відбудуть ся в Берні збори німецьких мужів довіря Морави. Реферувати на них буде п. Грос про політичну ситуацію і мирову акцію.

»Daily Mail» доносить з Капштату, що ген. Буллер повідомив війська Варрена про таке письмо королевої: »Мушу висказати войскам признане за їх хоробрість в часі послідного, тяжкого тижня і за їх витревалість в часі тяжких маршів». При сій нагоді виголосив Буллер промову до війск, в котрій зазначив, що на підставі сего, що мусіли цофнути ся зі своїх становиск, не повинні думати, що всі їх труди були безкорисні. Противно, Буллер є сеї гадки, що они найшли розвязку питання дороги, що веде до Ледісміє, де, як гадає, будуть в сімох днях.

Урядово доносять, що страти Боєрів під Спінскопом виносять 53 убитих і 120 ранених.

З Спнарманскамп доносять під датою 27. січня: В хвилі, коли англійська піхота станула дня 24. с. м. в дорого окупленних становисках на Табамайма, отворив ворог так страшний огонь, що сї гранатами буквально засипував. Розказ відвороту виконано в ночи. Англійські страти є тяжкі і тому польна санітарна служба була занята цілий день зношенем ранених з верхів горбка.

Трансвальський посол з Брукселі, др. Лейде, конферував в Берліні довший час з російським амбасадором. Др. Лейде задумує удати ся з Берліна до Петербурга.

Чи Англія вишле нові війська до Капландії, на разі не звісно. Вісти з Льондону суперечні. Після одних одержала 4. бригада кінноти розказ сейчас всідати на кораблі, коли після »Daily Chronicle» англійське правительство думає передовсім обезпечити побережа Англії. Англичанам, що відтягають ся в Капландії від воєнної служби, загрожено грошевыми карами або вязницею.

Н О В И Н К И.

— Загальні збори »Просьвіти» відбудуть ся завтра, дня 2. лютого о год. 11. рано в салі »Народного Дому».

— В товаристві »Зоря» уконституовав ся Виділ в слідуючий спосіб: Василь Нагірний, голова; Петро Тиблючньський, заст. голова; Онуфрій Пацак, писар; Антін Оприско, каснер; Теодор Гелета, поборець; Олекса Ільчишин, бібліотекар; Іван Чорній, контролор.

— Загальні збори читальні в Махнові. Явилось 139 членів. Порядок: 1. Sprawozdane і бюджет. 2. Вибір. 3. Внесене членів в справі читальні і крамниці.—Заки приступлено до порядку дневного повитано милого гостя о. Мод. Горніцко, котрого односторонно за заслуги для Махнова іменовано I-им почетним членом махнівської читальні. О після здав справоздане секретар і підніє, що в протягу року відбувались кілька разів наради, майже що місяця були вечерки музикально-декламаційні, а також аматорські представлення.—Присутні привняли справоздане до відомости і ухвалили, щоби від тепер в кожду неділю по 1-ім кождого місяця один з заступників голови (з причини слабости тогож) скликував виділ на раду. Дальше прийнято до відомости, що читальня перенеслась до просторої комнати в церковнім домі за дозволом о. пароха. В домі тим гонтами критім, є комната осібно для оркестри і хору, котрий удержує ся під управою півця церковного Григорія Перетятка. В домі тим поміщена також взірцево уряджена, заосмотрена вужарнею, маґазином і пивницею мурованою, крамниця і трафіка, що несуть чистого річного доходу около 600 зр. (докладного справозданя дирекція крамниці еще не предложила). З справозданя касиера оказало ся, що читальня має довгу 19 зр. і 13 кр., а то з причини, що добувано другу комнату при читальні. Бібліотекар здав справу з руху читаня книжочок; бібліоте-

ка має тепер 319 книжок. З чаю було чистого доходу 18 зр. 93 кр. Всі справоздання прийнято до відомості і уділено абсолютну. До нового виділу вибрано: Головою о. пароха К. Кузика, І-им заступником голови Ілька Мицишина, II-им заступником Дмитра Боднара, секретарем Григорія Перетятка, касиром Стефана Сича, бібліотекарями: Дмитра Чорнобая і Гната Боднара, господарями: Луця Братейка і Василя Дмитрушка, надзирателями: Гриня Зарічного, Онишка Труша і Семка Гайдука, господарем від чаю Михайла Вітишина. Рішено також, щоби в читальні менше було забав, а більше читання. — Многолітством для Найяснішого цесаря Франца Йосифа I. закінчено збори. — Махнів дня 18-го січня 1900. О. Корвиль Кузик, голова; Григорій Перетятко, писар.

— Великий жаль має «Słowo Polskie» до правительства, що оно на внесене пок. Кардинала засновало на львівській університеті нову катедру рускої мови і письменства з спеціальним угляднем церковно-славянської мови і письменства. Після поглядів «Słowa», катедра, яку займає «młody uczoney ruski, p. Kolessa», w zaproszeni wystarczała na potrzeby umysłowe Rusinów». «Słowo Polskie» інсинує правительству, що оно з чисто личних зглядів основало сю катедру, а іменно, щоби вволити волю послів Барвівського і Вахнянина. Як слабо поінформований хронікар «Słowa Polskiego», свідчить факт, що він катедру руского письменства уважає заснованою перед п'ятнадцятьма літами, коли ся катедра вже в р. 1849 вийшла в житє. Ціль сеї хронікарської замітки пояснює її закінченє, де сказано, що університетський сенат повинен енергично зажадати втвореня другої катедри польского письменства. Ми зовсім непротивні таким евентуальним змаганям сенату і пересвідчені, що навіть рускі послі піддержали би охотно се змаганє, бо наука є наукою, а університети тим підносять ся, що навіть для одного і того самого предмету мають кілька наукових сил. Хронікар «Słowa Polskiego» не має мабуть доброго понятя про багатство нашої церковної літератури, старої, всесторонньої, тісно звязаної з духовим рухом Сходу і Заходу, наколи поважив ся сказати, будьто одна катедра «wystarcza na potrzeby umysłowe Rusinów».

— Львівський магістрат і пам'ять Шевченка. На просьбу Наук. Тов. ім. Шевченка у Львові, щоб назвати площу, при якій знаходиться дім Товариства, площею Шевченка і дозволити Товариству поставити на тій площі пам'ятник нашому поетови, одержало товариство по довгим жданю ось яку відповідь:

Magistrat król. stołecznego miasta Lwowa. L. 12679/99. III.

Do Czestnoho Nankowoho Towarystwa imeny Szewczenki pid cz. orj. 26 ul. Czarnieckoho u Lwowi.

Rada mijska rizeniem z 7. weresnia s. h. cz. 24/99 widmowyla prozshniu Czestnoho Towarystwa z 14 lutoho s. h. o przyzwolenie na nazwanie czasty ulicy Czarnieckoho, polozonej p-red frontom realnoziej pid cz. konsk. 1. 2, i 645⁴/₄ (cz. orj. 24, 26 i 28 ul. Czarnieckoho) «Ploszczeju Tarasa Szewczenka» i wzhodyła sia na wystawienie na tojże ploszczy pamiatnyka toho poeta, a to z przyzyny, szo: 1) Rada mijska pocztyła wze pamiat toho poeta oznaczajuceju jeho imenem ulyciu mezy ul. Zelenoju a ul. Kochanowskoho a kromi toho 2) ploszcza zhadana ne nadaje sia na postawienie pamiatnyka zadla swojej maloij prostorny.

Lwiv 14 Studnia 1899. *Małachowski*

До сего рішення треба додати, що улица названа іменем Шевченка, се властиво безлюдний, далекий, майже незабудований заулоч, а площа перед домом Тов. дуже добре могла б надати ся на пам'ятник, коли-б до сего надала ся добра воля львівської міської ради.

(Л. Н. Вістник).

— Селянський театр на Україні. В селі Полтавці, як лише «Кіев. Слово» в Херсонщині, начальник поштової стації К. І. Балажатов, бажав яко член товариства тверезости завести розумну забаву для населеня, запросив кільканацять людей з місцевих селян і порадив їм уладити виставу театральну, на що они радо згодили ся. На перший раз вивчено і виставлено два твори: Водевіль Дмитренка «Кум Мірошник» і Мирославського «Київський Ярмарок». Перша вистава повела ся з успіхом, що д. Балажатов постановив продовжати розпочате діло і ось вже протягом трьох місяців що свята або неділі відбувають ся в с. Полтавці вистави. Виставляють такі твори, які можна було роздобути в місті на базарі, у книгоносів, т. є в більшій часті не вельми великої вартости: «Козаче серце», «Бог не без милости, козак не без щастя», «Бувальщина», «Замордований Марко», але разом з тим були змагана поставити і більше поважні і в повній літературній творі, як н. пр. «Розумний і дурень» Карпенка Карого і «По рівізії» Кропивницького. До театру ходять дуже радо не лише місцеві селяни, але і з сусідніх сіл. Доходять з вистав не марнують — вже зложено 150 карбованців і за се постановлено завести власну оркестру з 12 селян. Окрім осіб, що творять сю постійну трупу, як буває нагода, запрошують ще

і інших людей, а також хор; взагалі охочих до участі в виставах вельми багато. Декоратором є Гладський (почтиліон), котрий робить незлі декорації: вид моря, вид на село, ліс, селянська хата, богата і бідна і т. д. Суфлірує пані Балажатова, режисер сам д. Балажатов. Окрім сего піддержує сі змаганя місцевий пристав А. П. Александрів. — Вистави по селах неперечно гарне і хосенне діло і можна лише бажати успіху всім особам, що так або інакше причинили ся до справи. Можна би однак бажати, щоби в будуччині вибрано відповідні твори. В сучаснім українським репертуарі найде ся багато ідейних творів, їх то раді-б ми бачити виставленими на сцені у виконаню акторів-селян і перед сільською публикою, котра зуміє їх належно оцінити. Неперечно такі вистави вельми хосенні для духового і морального подвигнення і убагоднення народних мас.

— Свобода (американська) почала в 52 ч. за 1899 р. друкувати фейлетони фонетичною правописом. На перший фейлетон пішла «Лесева фамілія» Василя Стефаніка. Фейлетон попереджує вступна стаття «Пишім фонетикою», де пояснює ся, як виглядає фонетика, чому деякі люди їй противні і чому нею належить у нас писати. В тім самім числі надруковала «Свобода» дуже цікавий стих п. н. «Пам'яті Івана Наумовича», який передруковуємо отут в цілости:

В далекій чужині без другів, без роду
Свою ти старечу голову склонив,
Далеко від свого рідного народу,
Що в днях недолі ти його лишив.

Та нарід той бачить, та нарід той знає,
Чия то могила оттам в чужині,
І скорбная думка над нею злітає,
Забуті надії згадає давні.

Про той час, як був ти між нами, говорить,
Як щиро, горячо для нас ся трудив,
І хвилию ту скорбну на пам'ять проводить,
Коли на розпутя зрадливий вступив.

І дух наш сумує, коли спогадає,
Що на ті розпутя тебе завело,
Із глибоки серця уся Русь бажав:
«Бодай ті дороги снігом замело!»

— Углярний страйк давсь відчувати у Львові. Ходить поголоска, що електрична фабрика має застановити весь рух, а то потягнуло би за собою перерване їзди міського трамваю. — Дирекції залізниць обмежили опалюване машин до найконецнійших потреб; виключно лишень локомотиви поспішних поїздів будуть опалювати ся угльом, а всі інші деревом. Львівська дирекція залізниць закупила весь уголь, який лишень ся по спаленій саліні в Долині.

— Новий дневник «Wiek XX» побачив денне світло на львівським овиді. Ціна его низька, бо 1 к. місячно.

— З судової салі. Дня 6. серпня м. р. обходжено в хаті Гурського, господаря з Білки пляхотської, дуже «гучні» хрестини. В часі забави поперешило ся кількох підпитих гостей за винагороду шкоди, зроблену гусьми. Від суперечки прийшло до бійки, в котрій якийсь Сенковський сильно збив селянина Рудку. За Рудкого постоляв его зять, Гр. Кухмістр, чоловік дуже острої вдачі; він зібрав молодих парубків і дігнав Сенковського в самих воротах его обійстя. Два сильні удари колом в голову вистали, щоби Сенковський на другий день розпирав ся з сим світлом. Епілогом сеї бійки, була вчерашня розправа перед трибуналом присяжних судіїв, котрі 8 голосами против 4 рішили, що обжалований Кухмістр поповнив злочин убийства. На основі сего рішення, трибунал засудив Кухмістра на 3 літа тяжкої вязниці.

— Новий роман Д. Л. Мордовцева. Д. Л. Мордовцев закінчив новий роман з часів прилученя України до Москви під наголовком «Булава і бунчук».

(Л. Н. Вістник).

— Нещасна пригода лучила ся в каміньоломах Рапапорта в Тернополі. З висоти десяти метрів усунула ся земля і придавила на смерть робітника Тому Калінянського, а двох інших, Кривою і Канарка, дуже тяжко поранила. Вина за се спадає на властителя каміньоломів, якого повинні власти потягнути до строгої відповідальности.

— Російського шпіона, Теодора Койчича зі Соколовача арештовано в Празі. Підчас его переслухання найдено при нім немало компромітующих писем, задля чого передано его кравому суду.

— Біла редута відбуде ся у Відні заходом комітету, зложеного з найвизначнійших осіб, під протекторатом кв. Павлини Меттерніхової. Білий костюм обов'язує безусловно так женщин, як і мушин. В чорнім фракку вільно явити ся лишень в такім разі, коли возьме ся на него бодай малу пелеринку білої краски.

— Залізницю через Сагару запроєктовано в Парижі. Ще в сім тижни має поїхати до Африки спеціальна експедиція до означеня сего нового комунікаційного шляху. Провід над нею обняв Павло Блянше, що нераз вже подорожував по пустинях. Що однак просторонь, на якій має

побудовати ся залізниця, виносить зверх 3.000 кілометрів, тому експедиція мусить поділити ся. Проєктована залізниця лучила би береги Середземного моря з містом Тімбукті над Нігром, звідки звертала би ся на захід до Сенегамбії, а з Тімбукті до Гвінейского заливу можна би дістати ся парохомом.

— Сухітничі бакцилі. Г. Гавзнер на основі свого довголітнього досвїду і літературних жерел прийшов до такого вислїду: Факт дідиченя сухіт по матери не підлежить сумнівови, однак лишень в разі виїмково небезпечного стану сеї хвороби і то не у більше як 10% потомків. Оддіченя сеї хвороби по батькови не стверджено досі ні в однім случаю. В кожнім разі організм по родичах-сухітниках лекше піддаєсь сухітничим бакцилям.

— Дрібні вісті. При ул. Бочковского у Львові появил ся тиф. Дві особи вже померло, а кілька лежать хорих. — Скаженого пса убив шаблею поліційний капраль, Кайдан, на Краківській площі. — Задля злої ноти з німецького язика утік з дому родичів зі Львова Маріян Бомбас, ученик III. класи гімназійальної. Зажурені родичі звернули ся до поліції, щоби відшукала хлопця. — Оборони др. Краттера підняв ся др. Ашкенази. Справу Краттера будуть розсліджувати перед присяжними судиями в найближшій каденції.

Посмертна оповістка.

— Антін Угриновский, парох в Щатівцях, колонийского деканату, станіславської епархії упокоїв ся 26. с. м. в 87 році житя а 61 св'ященства. В. є. п.!

МАЛИЙ ФЕЙЛЕТОН.

3 скорбних пісень Перебенді.

1899.

I.

Не під вінець тебе, небого!
В тюрму муровану ведуть...
Дарма; кріпись; моли ся Богу,
З очей — хай сльози не підуть!
Не дай тим синім лиходїям*)
Нїже єдиної сльози;
Св'ятї сльози і надїю
Потай людей в собі носи...

II.

Минає день, приходить ніч,
Заходить сонечко за гори;
Спочинуть люди, та не ти;
Тобі не дасть спочати горе;

Воно, як лютая змія,
Впило ся в серденько глибоко,
Ти гинеш, чахнеш, — бачу ся, —
Самішнця гинеш, одинока.

Минає ніч, приходить день,
Виходить сонечко зза гаю
І я істомлений, сумний
Тебе заплакану стрічаю...

III.

В срібно-ясні шати
Іней гай прибрав;
Й манить тебе з хати
В той холодний рай.

Не підеш!... я знаю;
Тобі треба жити;
А в холоднім раю
Серця не нагрїть...

IV.

Ви підупали земляки!
Так підупали, що й не знаю —
Чи є ще це в якому краю
Такі плогавї раби!

В очах з полудою, в ярмі,
Халяву лижете у ката,
Свого лякаєте брата,
Гукаючи: «распи! распи!...»

*) Жандарми носять синї мундури.

Помимо що вовна і розгар подорожжі о 30% — продає ковдри і матеріали по давних низьких цінах лише спеціальва робітня і магазин постели

5—30 **ЙОСИФ ШУСТЕР**

Львів, Коперника ч. 5.

Ціни даром.

Розклад поїздів залізничних обов'язуючий від 1-го мая 1899.

(Приїзд і відїзд поданий після часу середно-європейського).

Всілякі
КУПОНИ
вильосовані
цінні папери

вишляє без потручення
провізії або коштів

Контора виміни
ц. к. упр. гал. акц.

БАНКУ
Гіпотечного

Поїзд		до Львова	Поїзд		зі Львова
посп.	особ.		посп.	особ.	
приходить о годині			відходить о годині		
6:10	з Чернівців (Ілкан, Галацу), Станиславова		6:20	до Лавочного (Мункача, Пешту) Борислава	
6:50	з Брухович, від 7. мая до 10. вер. включно		6:15	до Підволочиск (Київ) Бродів дв. головний	
7:10	з Зимної-води		6:30	» » дв. Підзамче	
7:40	з Янова		2:45	6:30 до Ілкан (Галацу, Ясс, Букарешту) Сучави	
7:55	з Лавочного (Пешту) Калуша, Стрия		8:30	8:45 до Кракова (Відня, Варшави), Стружа	
7:44	з Тервополя, Бродів на дв. Підзамче		9:10	до Скольного, до Лавочного (1. лип. до 12. вер.)	
8:05	» » на дв. головний		9:25	до Янова	
8:15	з Сокаля, Рави рускої		9:35	до Підволочиск, Бродів, Гусятинна дв. Підз.	
9:00	з Кракова, Відня, Варшави, Пешту ч. Пер.	1:30	9:53	» » дв. гол.	
11:15	з Ярославла і Любачова	1:50	10:10	до Белця, Рави рускої, Сокаля і Любачова	
11:55	з Ілкан, Чернівців і Станиславова		12:50	до Янова від 1. липня до 15. вересня вкл.	
1:01	з Янова			тільки в неділі і свята	
1:40	зі Сьолього, Стрия, а з Лавочного тільки		2:15	до Брухович тільки від 1. липня до 10. вересня	
	від 7. вер. до 15. пад. включно			включно в неділі і свята	
2:20	з Підволочиск (Київ) Бродів на дв. Підз.	2:20	9:45	до Ілкан (Ясс, Букарешту)	
2:35	» » на дв. голов.	2:35	3:05	до Кракова (Відня) Хабівки ч. Ряшів	
	з Сокаля, Белця і Любачова		3:15	до Стрия, Скольного від 1. мая до 30. вересня вкл.	
			3:20	до Янова від 1. мая до 30. вересня вкл.	
			3:26	до Зимної-води тільки від 7. мая до 10. вер.	
			5:25	до Брухович	
				до Ярослава	
Ніч					
8:45	6:10 з Кракса (Відня) Самбора, Хирова		6:21	до Ілкан, Радовець, Кімполонга, Сучави	
	6:20 з Ілкан, Сучави		6:40	до Кракова (Відня) від 1. черв. до 15. вер.	
	з Янова від 1. до 31. мая і від 16. до 30. вересня		6:50	до Янова від 1. черв. до 15. вер. т. в дні б.	
	тільки в неділі і свята		7:00	до Лавочного (Мункача, Пешту) Калуша	
	7:58 з Брухович від 7. мая до 30. вересня і від 16. вересня до 30. вересня вкл. щоденно		7:10	до Сокаля і Рави рускої	
	8:15 з Брухович від 1. липня до 15. вересня щод.		7:20	до Тервополя дворець головний	
	з Янова від 1. черв. до 15. вер. вкл.		7:42	» » дворець Підзамче	
	9:21 з Ілкан (Відня, Берліна), Сокаля, Пешту		7:47	до Янова від 1. жовтня до 30. мая 1900	
	з Ілкан, Ілкан Букарешту, Сучави		8:35	» » 1. до 31. мая і 16. до 30. ж. щод.	
12:30	10:10 з Підволочиск (Київ), Бродів на дв. Підз.		9:10	» » 1. черв. до 30. жов. вкл. і св.	
	10:25 » » на дв. голов.		2:36	10:40 до Ілкан (Ясс, Галацу), Сучави	
	10:30 з Лавочного (Пешту) Хирова		10:50	до Кракова (Відня, Варшави), Сокаля	
	12:10 з Підволочиск на дворець Підзамче		11:10	до Підволочиск, Бродів дв. голов.	
	3:05 » » на дворець головний		11:32	» » дв. Підзамче	
	3:30 » » на дворець головний		4:10	до Кракова (Відня, Берліна)	
2:16	6:00 з Кракса (Відня), Самбора, Янова		5:50	до Брухович від 7. мая до 10. вересня	

ЗМІТКА: Години нічуться від 6 години вечером до 5 години 59 минут рано. Час середно-європейський різить ся від часу львівського о 36 минут, а іменно 12 год. часу середно-європейського = 12 год. 36 мн. часу львівського. — Більш інформаційне ц. к. залізниць держ. (Львів, ул. Краснічків ч. 4) у Львові та в інших містах, продає білети всякого рода і розклади їзди.

НАРОДНА ТОРГОВЛЯ
приймає замовлення і посередничить в закупні:

Світло церковне
впрост в фабрики Іа по 70 зр., Іа по 64 зр. за 100 кіл. лосо фабрика.

Вино
в бочках о 135 літрах, а то Самородне почавши від 70 зр. за бочку лосо місце продукції.

Зі складів висилає: **КАВУ** по 5 кіл. посилок почт. в ціні по: зр. 9-20, 10-20, 10-70, 11-20, а спеціальність по 12-20 франко

ВИНО в 5 кіл. барилках по зр. 3—, 3-70, 4-10, 4-90 франко. —

Інші товари по умірених цінах. 78—?

ЛЕВ ЛОПАТИНСЬКИЙ.

ДО БРАЗИЛІЇ
Драма з галицького еміграційного руху, в 4. актах.
Ціна книжки брошурованої 35 кр.

СВЕКРУХА
комедія в 3. актах з сільського життя.
Ціна книжки брошурованої 30 кр.

БЕАТА і ГАЛЬШКА
історична трагедія в 5. актах — з другої половини XVI. віку.
Ціна книжки брошурованої 40 кр.

Конкурс на мужа
шутка в 5. актах з міського побуту.
Ціна книжки брошурованої 35 кр.

ЯБЛОЧНИКАР
комедія в 1. акті опрацьована після німецького.
Ціна книжки брошурованої 15 кр.

Сольо-терно
оповіданє з льотерійних пригод.
Ціна книжки 15 кр.
На поштову пересилку 5 кр.

У Львові набути можна в Ставропигійській книгарні.

Рік заснованя 1892.

ТОВАРИСТВО ВЗАЇМНИХ ОБЕЗПЕЧЕНЬ
„ДНІСТЕРЪ“

перше і одинокє руске Товариство асекураційне, припоручене Всч. Духовенству і всім вірним Преосв. Митроп. і Преосв. Еп. Ординариям всіх трех епархій, обезпечає будинки, урядженє домашнє, скот, господарскі внаряди, збіжє в зерні і соломі, сіно в стогах і будинках против шкід огневих.

Стан фондів гваранційних з днем 31-го грудня 1898 вивосить:

Фонд резервовий	96.775 зр. 05 кр.	} 206.880 зр. 57 кр.
Резерва премій	64.263 „ 12 „	
Фонд основний	45.000 „ — „	
Резерва спеціальна	842 „ 40 „	

Тарифи «Дністра» дуже умірковані, услівя обезпечень корисні, а шкоди ліквідують ся безпробовочно. До кінця 1898 року вивосили виплачені шкоди 527.790 зр. 67 кр. Поліси «Дністра» приймає Банк краєвий при позичках гіпотечних.

На житє можна обезпечитись через «Дністеръ» в Товаристві взаїмних обезпечень в Кракові, котре дає найкористнійші услівя, представляє своїми фондами найбільшу гваранцію і видає поліси і квїти в рускім язиці.

Товариство взаїмного кредиту «Дністеръ», стоваришенє з обмеженою порукою, уділяє позички за оплатою 5 1/2% і 1% додатку на кошта адміністраційні за інтабуляцією або порукою двох відповідних ручителів, до сплати в ратах на 3 до 10 літ і приймає вкладки до опроцентованя від членів і третих осіб по 4%. Удїл членський вивосить 25 зр., вписове 1 зр. Членом бути і позичку дістати може тільки член обезпечений в «Дністеръ». Інформації уділяє Дирекція листовно.

Зголошеня о удїленє агенцій в окрестностях де нема близько агентів «Дністра», приймає ся.

Львів, ринок ч. 10. (дім «Просвїти»).

Хто хоче заробити 400 марок місячно

певно, легко і без ризика?

Нехай шле свою адресу без марки під **V, 21,**

Annoncen Exped. **K. F. Wojtan** Leipzig-Lindenau.